

Розділ I
АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ

До готелю доїхали швидко. Поселились і одразу ж, не зважаючи на спеку, вирушили освоювати пляж.

Пісок, такий лагідний на вигляд, облизував босі п'яти гарячим язиком і змушував Тео підскакувати, мов попкорн на розжареній пательні. Хлопець з розгону забіг у море, розбурхуючи спокій прибережних хвиль. Угору шугнув сніп бризок. Батько теж скочив у воду, наздоганяючи сина. Мама залишилася на березі й ретельно натиралася сонцезахисним кремом, бо позизуватися перед колегами не тільки фото з екзотичними краєвидами, а й рівномірною засмагою (без опіків і порепаної шкіри) теж входило до її післявідпусткових планів.

Але сонце припікало так нещадно, що не допомагав ані крем, ані постійне стирчання у воді. Довелося поспіхом збиратися й вертатися у готель. Однак сидіти в номері аж до вечора — теж не варіант. Отож на сімейній нараді одноставно вирішили відвідати місцеві

пам'ятки. Усі троє одигнули накидки на довгий рукав і панамки, й вирушили у місто.

Мама з татом повільно прогулювалися центральною вулицею, розглядаючи старовинні собори й ховаючись від сонця в тіні будинків. Теодор долав спеку по-своєму — всівся біля фонтану із чотирма левами, з пащ яких струменіла вода, занурював у неї долоні й бризкав на обличчя. Коли батьки зникли за рогом, побіг за ними до наступного, фонтану Бембо — кажуть, найдавнішого в цьому місті.

Проминувши площу Елефтеріас, батьки зупинилися перед величним сучасним будинком. Тато жестом покликав сина і вказав на табличку біля входу.

— Археологічний музей Іракліона. Один з найбільших у Греції. Варто відвідати, раз ми вже тут. Що скажете?

— Тільки якщо там працює кондиціонер, — озвалася мама, виснажена спекою.

— А як же без кондиціонера? — здивувався тато. — Експонатам тисячі років, вони потребують спеціальних умов зберігання.

— Тоді ходімо.

Теодора й питати не треба було, він завжди любив музеї, особливо ті, де виставляли зброю.

У музеї справді було прохолодніше, ніж на вулиці. І темніше — очам довелося звикати до іншого освітлення. У розміщених уздовж стін вітринах яскраві лампочки акцентували увагу на древніх артефактах, знайдених археологами на Криті у різні часи. Амфори,

жіночі прикраси, фігурки тварин, фрески зі сценами битв...

Теодор зупинився біля макета античного міста. Поки блукав поглядом древніми вулицями, батьки перейшли до наступної зали. Там відвідувачів було більше. Вони скупчилися навколо вітрини у центрі.

Батько пошепки покликав сина.

— Зможеш підступитися до того скляного куба і прочитати, що ж там такого доброго показують?

— Тату, то не куб, а паралелепіпед, — серйозним тоном відказав Теодор. — Хоча вони й подібні, бо у них всі кути прямі, але в куба всі грані рівні, а в паралелепіпеда — попарно рівні.

— Тю, розумник який! Треба було на екзамені з геометрії знаннями хизуватись, а не тут, — буркнув батько.

— Хех, якби на екзамені хтось таку легкотінь про різницю між кубом і паралелепіпедом питав, то в мене дванадцятка гарантовано була б!

Батько насупився. Мама пирснула в кулак і додала тихо:

— Припиняйте свою дискусію, бо ще подумають, що у стінах музею відбувається міжнародна конференція з геометрії!

Тим часом біля скляного куба, чи то пак паралелепіпеда, людей поменшало. Мама взяла своїх хлопців за руки і підвела до вітрини. На табличці поруч кількома мовами було написано «Фестський диск».

— Що ще за диск?

— Диск — це предмет у вигляді круга, тобто частини площини, всі точки якої розташовані в межах кола

з радіусом... — скоромовкою затарабанив Теодор, але батько різко урвав його:

— Припини, це вже не смішно.

— То вчи геометрію, то припини. Вам не догодиш! Мама скуйовдила синові чуприну.

— Геометрію залиш на пізніше. Зараз — історія. Почитаймо, що тут написано. Фестський диск — теракотовий диск діаметром близько шістнадцяти сантиметрів з невідомими символами на поверхні, над розшифруванням яких досі працюють науковці у всьому світі. Знайдений археологами 1908 року під час розкопок древнього міста Фест, зруйнованого внаслідок виверження вулкану на острові Санторіні приблизно 1628 року до нашої ери. Диск вважається найдавнішою пам'яткою з друкованим текстом. Уявляєте, скільки йому років?

Теодор почухав потилицю.

— Більше трьох з половиною тисяч.

— Ймовірно, виверження вулкану знищило знаменитий Кносський палац царя Міноса, — читала мама далі.

— Це там, де лабіринт? — перепитав Тед.

Мама кивнула.

— Саме так. Якщо вірити міфам, скульптор і архітектор Дедал збудував лабіринт для чудовиська, яке народила від морського бика Пасіфая, дружина царя Міноса. Чудовисько звали Мінотавр. Воно мало людську голову, тулуб бика й харчувалося юнаками та дівчатами, яких йому щороку прислали з Афін як данину. І ніхто не міг ані здолати Мінотавра, ні вибратися з його заплутаного лабіринту. Лише афінському герою

Тесею вдалося перемогти чудовисько. Проте не самому, а за допомогою царівни Аріадни, доньки Міноса, котра дала Тесеєві клубок ниток. Поки той блукав лабіринтом у пошуках Мінотавра, клубок розмотувався, Аріадна ж міцно тримала кінець нитки в руках. Коли Тесей убив чудовисько, то так по нитці й вибрався назовні. І більше ніхто нікого не жер. Ох і герої були в ті часи, не те, що зараз!

Тато чомусь насупився й буркнув:

— Ну вибач, на всіх лабіринтів не настачиш.

— Але ж помріяти можна? — віджартувалася мама. — До речі, цікаво, чи той лабіринт ще зберігся?

— Не знаю. Ходімо, далі більше дізнаємося.

Тато взяв маму під руку й повів до наступної зали. Теодор поспіхом зробив селфі біля диска — треба ж друзям в інстаграмі щось показати.

Решту музейних зал сімейство пройшло доволі швидко. Біля якихось експонатів зупинилися, на якісь практично не звертали уваги — втома після перельоту брала своє.

Після музейної прохолоди гуляти під палючим сонцем уже не хотілося.

— Вертаємося, досить на сьогодні, — запропонувала мама.

Батько з сином здивовано презирнулися і в один голос запитали:

— А лабіринт?

Мама знизала плечима:

— У нас іще цілих два тижні попереду. Хочете шукати лабіринт — будь ласка, але без мене. Бо ще кілька

хвилини під цим сонцем, і рятувати доведеться мене. Тільки не від Мінотавра, а від теплового удару.

Відтак вона рвучко розвернулася і впевнено попрямувала у бік готелю. Тед і тато підтюпцем рушили за нею...

Поки мама відпочивала, обмахуючись віялом, а тато відмокав у холодному душі, Теодор увімкнув телевізор. На всіх каналах говорили виключно грецькою, тому хлопець вимкнув його і жбурнув непотрібний пульт на диван. А тоді покосився на свій рюкзак, звідки стирчав кутик підручника з геометрії. Тед зітхнув і приречено потягнувся до книжки.

— Класна тут плитка! — почувся з ванни батьків голос.

— Ага, — озвалася мама, — от би нам таку додому. Але ж дорога вона, мабуть.

— Думаю, гривень триста за метр.

— Не так уже й дорого. Нам же не дуже багато треба?

Тед втрутився у розмову:

— 5100.

— Що 5100?

— Гривень. Стільки коштує плитка для нашої ванни.

— Звідки знаєш?

— Вирахував. Геометрія же ж, — Тед покрутив у руках підручник. — Пам'ятаю, минулого року ми з татом їздили в магазин замовляти душову кабінку, і він казав, що у нас квадратна ванна кімната 1,7 на 1,7 метра. І висота стандартна — 2,5 метри. Значить, площа однієї стіни: 1,7 помножити на 2,5 дорівнює 4,25 метра

квадратних. А на чотири стіни треба вчетверо більше плитки, тобто 17 квадратних метрів. І якщо цю площу помножити на 300 гривень, то отримаємо 5100.

— Непогано, непогано, — озався з ванної тато, почувши Теодорові підрахунки. — Тільки ти забув про двері. Ми ж їх не збираємося плиткою закладати.

Тед ляснув себе по чолі, точно, мовляв. Батько додав:

— Висота дверей 2 метри, ширина — 60 сантиметрів. То скільки плитки треба відняти?

— 1,2 квадратних метра.

— І тоді стіни лишиться?..

— 15,8 метра.

— І ціна буде, відповідно, не 5100, а скільки?

— 4740 гривень.

— Правильно! Бачиш, якщо добре знати геометрію і правильно вести розрахунки, можна немало грошей заощадити! — весело вигукнув батько і ввімкнув воду.

— Метри то ви порахували. А цікаво, скільки самих цих плиток нам знадобиться? Можеш порахувати поштучно? — запитала мама.

— Можу й поштучно, — відповів Тед. — Які там у плитки розміри, тат?

— 30 на 30 сантиметрів! — мало не проспівав тато, перекикуючи шум води.

— Якщо плитка 30 на 30 сантиметрів, то її площа 900 сантиметрів квадратних, або 0,09 метра квадратного. І якщо площу кімнати 15,8 поділити на площу однієї плитки, тобто 0,09, то отримаємо 175,55. Чи 176 плиток.

— І чому ти геометрію не зміг здати, ти ж так вправно рахуєш? — щиро здивувалася мама.